

Klagande

NN

Det överklagade beslutet

Centrala studiestödsnämndens
(CSN) beslut den 11 juni 2021

Saken

Studiemedel under sjukdom;
återkrav

Överklagandenämndens beslut

Överklagandenämnden avslår överklagandet.

Överklagandenämndens beslut får enligt 6 kap. 11 § tredje stycket studiestödslagen inte överklagas.

Ärendet

NN sökte och beviljades studiemedel under tiden den 30 november 2020 – den 30 april 2021, vecka 49 år 2020 – 17 år 2021. Han lämnade sedan in en studieförsäkring och studiemedel utbetalades därefter.

CSN beslutade sedan att NN inte har rätt till studiemedel under perioden vecka 49 år 2020 – 17 år 2021. CSN beslutade även om återkrav av utbetalt studiemedel. Som skäl till beslutet anförde bland annat följande. För sjukperiod som infaller efter studietidens början får studiemedel lämnas bara om en ansökan om studiemedel kommit in till CSN dessförinnan. Om det finns synnerliga skäl får studiemedel lämnas även om en ansökan inte har kommit in före sjukperiodens början. Försäkringskassan har meddelat att NN har en godkänd sjukperiod från och med den 26 oktober 2020 och att sjukperioden är pågående. Hans ansökan för perioden från och med den 30 november 2020 kom in till CSN den 27 oktober 2020. NN kan inte få studiemedel från och med den 30 november 2020 eftersom hans ansökan om studiemedel kom in efter att hans sjukperiod började den 26 oktober 2020. CSN bedömer inte att de omständigheter som han redovisat är sådana synnerliga skäl som krävs för att studiemedel under sjukdom ska kunna lämnas. CSN har bedömt att NN orsakat de felaktiga utbetalningarna eftersom han inte meddelat CSN alla uppgifter.

NN överklagade beslutet och anförde i huvudsak följande. Han beviljades studiemedel under perioden vecka 48 år 2019 – 48 år 2020 och studerade då. Mot slutet

av perioden började han må dåligt. Han stannade därför hemma från skolan från och med vecka 44 år 2020 och den 26 oktober 2020 blev han heltidssjukskriven. Dagen efter ansökte han om studiemedel eftersom han fått vetskap om att man kan få studiemedel under en sjukskrivning. Han skulle också ha sökt studiemedel om han varit frisk. Hans sjukfrånvaro blev dock längre än han hoppats. Eftersom studiemedel betalades ut varje månad trodde han att allt var i sin ordning och han har, på grund av sjukdom, inte haft varken möjlighet att studera eller agera på annat sätt gentemot CSN.

CSN överlämnade överklagandet och handlingarna i ärendet samt upplyste om att myndigheten inte funnit skäl att ändra det överklagade beslutet.

På nämndens begäran inkom CSN, genom dess rättsavdelning, därefter med ett yttrande och anförde bland annat följande. NN hade studiemedel till och med vecka 48 år 2020. Han har uppgett att han blev sjuk under hösten 2020 och Försäkringskassan har godkänt hans sjukperiod från och med den 26 oktober 2020. NN var således beviljad studiemedel vid tiden då han blev sjuk. Vid tidpunkten för NN:s ansökan om studiemedel för perioden den 30 november 2020 – den 30 april 2021 kände CSN inte till att han var sjuk. Han beviljades därför inledningsvis studiemedel även för denna period. I samband med att CSN uppdagade att NN:s sjukperiod påbörjats innan han ansökte om studiemedel för denna period ändrade CSN beslutet till ett avslag och återkrävde utbetalt studiemedel.

CSN anser att "studietidens början" bör jämföras med "studieperiodens början". NN:s studieperiod och även hans studietid påbörjades därmed den 25 november 2019. Han har uppgett att han blev sjuk under hösten 2020 och han har en godkänd sjukperiod från och med den 26 oktober 2020. NN:s sjukperiod infaller således efter studietidens början.

NN har en enda sammanhängande studieperiod och han har blivit sjuk efter studietidens början. Han har ansökt om förlängning av studieperioden först efter det att sjukfallet inträffade. Eftersom hans ansökan om studiemedel inte inkommit till CSN innan han blev sjuk kan studiemedel lämnas för sjukperioden endast om det finns synnerliga skäl. CSN anser inte att det som framkommit i NN:s ärende är sådana synnerliga skäl som krävs för att han ska kunna beviljas studiemedel under sjukdom och CSN anser att överklagandet ska avslås.

Med anledning av CSN:s yttrande anförde NN bland annat följande i en skrivelse. Han började må dåligt under sin studietid och från den 26 oktober 2020 klarade han inte av att gå till skolan och han kontaktade då vårdcentralen. Han fick träffa en läkare den 18 november och blev då sjukskriven från och med den 26 oktober eftersom han varit hemma från skolan sedan dess. Det var den 27 oktober som han ansökte om studiemedel, alltså innan han träffat läkare och innan han hade en aning om hur lång sjukdomsperioden skulle komma att bli. Vid tidpunkten för ansökan om studiemedel trodde han att han bara skulle vara hemma 1 – 2 veckor.

Författningsbestämmelser

I 3 kap. 26 § studiestödsförordningen (2000:655) anges följande. I 27–32 §§ finns bestämmelser om studiemedel vid sjukdom i vissa fall.

I nämnda paragrafer avses med

1. sjukperiod: tid då en studerande på grund av sjukdom oavbrutet har varit
  - a) helt oförmögen att bedriva sina studier, eller
  - b) till hälften oförmögen att bedriva sina heltidsstudier och det rör sig om ett sådant medicinskt väldokumenterat sjukdomstillstånd som motsvarar villkoren för särskilt högriskskydd enligt 13 § första stycket 2 lagen (1991:1047) om sjuklön,
2. studietid: den del av ett kalenderhalvår då en studerande bedriver studier och den del av kalenderhalvåret då den studerande skulle ha bedrivit studier om han eller hon inte hade blivit sjuk.

Bestämmelserna om studiemedel under sjukdom gäller även vid utlandsstudier enligt 20–25 b §§. De frågor som enligt 28–32 §§ ska skötas av Försäkringskassan ska då hanteras av Centrala studiestödsnämnden.

I 3 kap. 27 § studiestödsförordningen anges följande. Studiemedel får lämnas för en sjukperiod som infaller under tid för vilken den studerande har beviljats studiemedel.

För sjukperiod som infaller efter studietidens början får studiemedel lämnas bara om en ansökan om studiemedel har kommit in till Centrala studiestödsnämnden dessförinnan. Om det finns synnerliga skäl, får studiemedel lämnas även om en ansökan inte har kommit in före sjukperiodens början.

För det första kalenderhalvår då en studerande bedriver studier som ger rätt till studiemedel får studiemedel lämnas bara för en sådan sjukperiod som infaller efter det att den studerande har påbörjat studierna.

Av 5 kap. 1 § studiestödslagen (1999:1395) framgår följande. Det som betalats ut för mycket ska krävas tillbaka, om någon genom oriktiga uppgifter eller genom att inte fullgöra sin uppgifts- och anmälningsskyldighet eller på något annat sätt har orsakat att studiehjälp eller studiemedel lämnats felaktigt eller med för högt belopp. Detsamma gäller om någon på annat sätt fått studiestöd felaktigt eller med för högt belopp och insett eller borde ha insett detta. Om det finns synnerliga skäl, får ett krav på återbetalning helt eller delvis efterges.

Överklagandenämndens bedömning

Som redovisats ovan har CSN bedömt att NN inte har rätt till studiemedel under sjukdom för tiden den 30 november 2020 – den 30 april 2021 år 2021. Detta eftersom hans sjukperiod, enligt CSN, inföll efter studietidens början och studiemedel i sådant fall bara får lämnas om en ansökan om studiemedel kommit in till CSN innan sjukperioden inletts.

I 3 kap. 27 § studiestödsförordningen bland annat att för sjukperiod som infaller efter studietidens början får studiemedel lämnas bara om en ansökan om studiemedel har kommit in till Centrala studiestödsnämnden dessförinnan. Frågan som Överklagandenämnden inledningsvis har att pröva är därför om NN:s sjukperiod inföll före eller efter studietidens början.

Enligt CSN:s mening ska begreppet "studietidens början" jämföras med begreppet "studieperiodens början" som finns definierat i 1 kap. CSNFS 2001:1. Det som enligt CSN framför allt talar för en sådan tolkning är studier numera ofta bedrivs under andra tidsperioder än under fasta höst- respektive vårterminer varför det inte längre är möjligt att jämföra begreppet "studietidens början" med "terminens början" vilket var vad som ursprungligen avsågs med begreppet.

En tolkning i enlighet med ovanstående står inte i strid med definitionen av studietid i studiestödsförordningen. Med beaktande av detta och med anledning av att begreppet studieperiod generellt används i studiestödssammanhang saknar Överklagandenämnden anledning att göra en annan tolkning av begreppet "studietidens början" än att det normalt kan jämföras med begreppet studieperiod.

Enligt 1 kap CSNFS 2001:1 utgörs studieperioden av den tidsperioden, t.ex. en termin, som kurser eller paket av kurser pågår. Eftersom NN:s ansökan om fortsatta studiemedel avsåg studier i direkt anslutning till de tidigare studierna kan tiden den 30 november 2020 – den 30 april 2021 inte ses som en fristående studieperiod. NN:s studietid och tillika studieperiod inleddes, på grund av just det studieupplägg han haft, redan den 25 november 2019.

Mot denna bakgrund har NN:s sjukperiod, som inleddes den 26 oktober 2020, infallit efter studietidens början. Eftersom hans ansökan om fortsatta studiemedel kom in till CSN först den 27 oktober 2020 har den inte kommit in till CSN innan sjukperiodens början. Det krävs därför att det föreligger synnerliga skäl för att studiemedel ska kunna lämnas. Vad NN åberopat, bland annat det var först den 18 november 2021 som han besökte läkare och blev sjukskriven, utgör enligt nämndens mening inte sådana synnerliga skäl. NN har därmed inte rätt till studiemedel under sjukdom för tiden den 30 november 2020 – den 30 april 2021.

NN har, genom att lämna en oriktig studieförsäkran om att han bedrev studier i enlighet med det beviljningsbeslut han fått, orsakat att studiemedel betalats ut felaktigt för vecka 49 år 2020 – 17 år 2021. Grund för återkrav finns därför. För att återkrav ska kunna efterges krävs att det finns synnerliga skäl, det vill säga ytterst speciella omständigheter. De omständigheter som NN har åberopat är, enligt Överklagandenämndens mening, inte sådana att det finns synnerliga skäl för eftergift. Överklagandet ska därför avslås.

Robert Dalman

Cecilia Hedenström

Beslutet har fattats av Eva Gullfeldt, ordförande, Robert Dalman, myndighetschef, Hans Eklund, Emelié Häger, Jessica Levin och Christer Bergqvist

Föredragande: Cecilia Hedenström

Kopia till CSN